

LR Seimo Kaimo reikalų komitetui

2023-11-13

Nr. 47

I

kvietimą dalyvauti Seimo KRK 2023-11-15 posėdyje

Kopija:

LR Seimo Aplinkos apsaugos komitetui

LR Aplinkos ministerijai

LR Finansų ministerijai

Valstybinei mokesčių inspekcijai prie LR Finansų ministerijos

DĖL ŽEMĖS MOKESČIO PADIDĖJIMO MIŠKŲ APSAUGOS, TVARKYMO IR NAUDOJIMO PRIEMONIŲ TOBULINIMO

Ačiū Seimo Kaimo reikalų komitetui už pakvietimą į 2023 m. lapkričio 15 d. komiteto posėdį, kuriame darbotvarkės 8 klausimu numatoma surengti parlamentinės kontrolės diskusiją tema „Dėl žemės mokesčio padidėjimo“. Teikiame Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos (LMSA) pastebėjimus ir pasiūlymus.

Esama situacija dėl miško žemės plotų įtraukimo į žemės mokesčio skaičiavimą. Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo (toliau — ŽMĮ) 4 straipsnyje įtvirtinta, kad miško žemė ir žemės ūkio paskirties žemė, kurioje įveistas miškas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, **nėra žemės mokesčio objektas.**

Tačiau, nežiūrint šios aiškios nuostatos, nemažas skaičius miško žemės sklypų vis vien yra VMI apmokestinama dėl institucijų tarpusavio nesusikalbėjimo, dėl biurokratinių neatitikimų tarp Miškų valstybinio kadastro (VMK) ir Nekilnojamo turto registro (NTR) duomenų, dėl nekokybiško matininkų darbo grąžinant nuosavybę susidariusių neatitikimų (nesąryšio) tarp dokumentuose įvardinto juridinio ploto ir faktiškai atmatuoto ploto (kuomet NTR įregistruoti žemės sklypai yra suformuoti atliekant preliminarius matavimus) ir kuriems galimai neteisingai apskaičiuotas žemės mokesčio, yra 245 395(!), iš jų 24 892(!) sklypai, kurių duomenys apie įveistą mišką Registrų centro NTR visai neregistruoti.

Situacija dar labiau komplikavosi dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos (VMI) viršininko š.m. spalio 2 d. sprendimo įsakymu keisti, koku pagrindu taikyti miško žemės plotų įtraukimą į žemės mokesčio skaičiavimą. Pirmiausiai, kyla pagrįstas klausimas- ar gali tai elgtis VMI viršininkas: **2023 m. spalio 2 d.** esmingai keisti tvarką, pagal kurią mažiau kaip po mėnesio apskaičiuojamas šis mokesčio, o jį reikia sumokėti **iki lapkričio 15 d.**

Šių metų spalio 2 d. VMI viršininko įsakymu buvo pakeistas Žemės mokesčio administravimo taisyklių 5-as punktas (žiūr. <https://savadai.savadai.lt/document.php?id=8740> ir 1 Iliustracija):

1. Pakeičiu 5 punktą ir jį išdėstau taip:

„5. Miško žemė ir žemės ūkio paskirties žemė, kurioje įveistas miškas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, jei miško žemė įregistruota NTR kadastriniuose rodikliuose, nelaikoma žemės mokesčio objektu.“

Neliko sekančio teksto, buvusio iki 2023-10-03 galiojusiose taisyklėse:

ir / ar Miškų valstybės kadastrė (toliau – Miškų kadastras), kurio duomenys yra pateikti valstybės įmonei Registrų centrui (toliau – Registrų centras)

1 iliustracija. VMI viršininko 2023-10-02 įsakymu įtvirtinti Žemės mokesčio administravimo taisyklių pakeitimai.

5. Miško žemė ir žemės ūkio paskirties žemė, kurioje įveistas miškas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, jei miško žemė įregistruota NTR kadastriniuose rodikliuose ir / ar Miškų valstybės kadastru (toliau – Miškų kadastras), kurio duomenys yra pateikti valstybės žemėnori Registrų centrui (toliau – Registrų centras), netaikoma žemės mokesčio objektu.

(galioja nuo 2022 10 01 pagal 2022 09 30 VMI prie LR FM viršininko įsak. Nr. VA-73 iki 2023 10 02, panaikinta 2023 10 02 VMI prie LR FM viršininko įsak. Nr. VA-70)

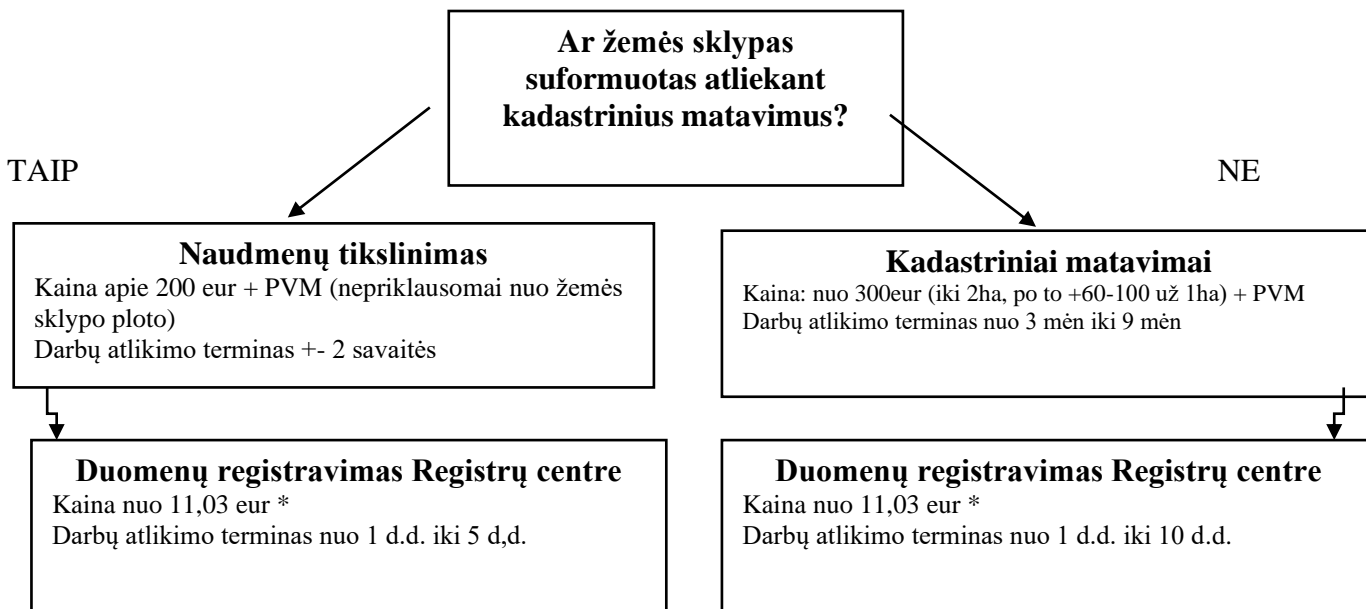
▶5. Miško žemė ir žemės ūkio paskirties žemė, kurioje įveistas miškas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, jei miško žemė įregistruota NTR kadastriniuose rodikliuose, netaikoma žemės mokesčio objektu. (galioja nuo 2023 10 03 pagal 2023 10 02 VMI prie LR FM viršininko įsak. Nr. VA-70)

Pasekoje to drastiškai padidėjo paskaičiuotas žemės mokestis tiems savininkams, kurių žemės sklypų, kaip ir visos Lietuvos Respublikos miškingumas, pastaraisiais dešimtmečiais, didėjo. Taip atsitiko todėl, kad miško žemės plotas įrašytas į Nekilnojamo turto registrą yra ir lieka toks pat, koks užfiksuotas žemės sklypo suformavimo metu, t.y., kaip taisyklė – mažesnis nei natūroje esantis faktinis.

Valstybinė miškų tarnyba reguliariai, arba žemės sklypo savininko prašymu, atnaujina Miškų kadastrą įtraukdama į jį naujus miško plotus. Taipogi Valstybinė miškų tarnyba reguliariai, arba žemės sklypo savininko prašymu, perduota atnaujintus duomenis į VĮ Registrų centras. Atnaujinti duomenys yra prieinami suinteresuotoms įstaigoms, tame tarpe ir Valstybinei mokesčių inspekcijai. Duomenys iš VMT niekaip neįtakoja įrašo apie miško naudmenos sklype plotą, bet yra atvaizduojami atskirai. Iki paskutinio Žemės mokesčio administravimo taisyklių pakeitimo VMI galėjo naudoti **ir naudojo** vieną ar antrą įrašą selektyviai, pirmenybę teikdama Miškų kadastro duomenims, kurie yra aktualesni.

Pažymėtina, kad Miškų kadastro atnaujinimo procedūra yra gerokai paprastesnė, greitesnė ir pigiau atsieinanti žemės sklypo savininkui, nei naudmenų plotų tikslinimas Nekilnojamo turto registre (detalizuota reikalingų tam veiksmų seka ir kaštai pateikiami 2 iliustracijoje).

2 iliustracija. Naudmenų plotų tikslinimas RC, kai Miškų kadastro duomenys nesutampa su miško naudmena NTR išrašė:

*Priklauso nuo terminų, norit trumpesnio termino kaina didėja. Kadastrinių matavimų kaina gali didėti priklausomai nuo to, ar objektas buvo skaldytas dėl privalomųjų veiksmų.

Verta atkreipti dėmesį, kad Miškų kadastro duomenys, be atskiro žemės sklypo savininko atskiro prašymo, į NTR perduodami vos pora kartų per metus.

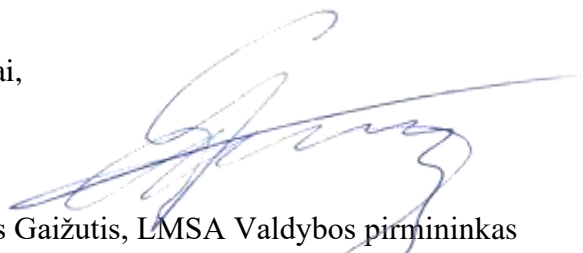
Apibendrinant. Žemės mokesčio administravimo taisyklių pakeitimas likus mažiau nei mėnesiui iki mokesčio paskaičiavimo, ženkliai įtakojantis mokėtinas sumas, yra sunkiai protu suvokiamas bei pamina su mokestiniais klausimais susijusios teisėkūros principus. Vadovaujantis šiuo metu galiojančio Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 3 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimas turi užtikrinti, kad teisės aktų pakeitimai, iš esmės pakeičiantys apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarką ar apmokestinimo teisinio reglamentavimo bei taikymo principus, **įsigalioję ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo jų paskelbimo dienos.** Konkrečiu atveju žemės savininkai buvo tiesiog pastatyti prieš faktą ir net neturėjo jokios galimybės imtis duomenų Nekilnojamo turto registre tvarkymo savo iniciatyva. Šimtams tūkstančių žemės sklypų savininkų, kuriuose yra miško žemės, VMI galimai neteisingai priskaičiavo žemės mokestį, kaip už apleistą žemę, plotuose, kur jau įveisti miškai ir apmokestino nesutapimus tarp Miškų valstybinio kadastro ir RC Nekilnojamo turto kadastro duomenų.

Siūlome:

1. Prašome Seimo Kaimo reikalų komitetą kreiptis į LR Finansų ministeriją, kad įpareigotų ministerijai pavaldžią Valstybinę mokesčių inspekciją **keisti Žemės mokesčio administravimo taisykles ir mokesčių apskaičiavimo proceso metu susidarančius nesąryšius traktuoti palankiai žemės savininkui – t.y. neįtraukti jų į apmokestinimą.**
2. Prašome Seimo Kaimo reikalų komitetą kreiptis į LR Finansų ministeriją, kad įpareigotų ministerijai pavaldžią Valstybinę mokesčių inspekciją (vadovaujantis šiuo metu galiojančio Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 3 straipsnio 3 dalimi) užtikrinti, kad VMI viršininko 2023-10-02 įsakymu iš esmės pakeičiantys apmokestinimo žemės mokesčiu tvarką bei apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principus **Žemės mokesčio administravimo taisyklių 5 straipsnio pakeitimai būtų taikomi ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo jų paskelbimo dienos.**
3. Prašome Seimo Kaimo reikalų komitetą kreiptis į LR Finansų ministeriją, kad įpareigotų ministerijai pavaldžią Valstybinę mokesčių inspekciją **perskaičiuoti 2023 žemės mokestį vadovaujantis miško žemės plotų įtraukimo į žemės mokesčio skaičiavimo metodiką, taikytą 2022 metais.**

(Paaiškinimas: 2022 m. VMI prie FM dėl galimybės nustatant apmokestinamus žemės sklypų plotus atsižvelgti į teikiamus Miškų kadastro duomenis atliko programinius pakeitimus ir žemės mokestį už 2022 metus apskaičiavo nesąryšius valstybės duomenų bazėse traktuodama mokesčių mokėtojų naudai: atsižvelgdama ne tik į NTR įregistruotą miško žemės plotą, bet ir į Registru centro pateiktus Miškų kadastro duomenis).

Pagarbiai,

dr. Algis Gaižutis, LMSA Valdybos pirmininkas
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija (LMSA)
A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius
Tel./fax. +370 5 2767590; mob. +370 687 95113
el.paštas: algis@forest.lt
interneto svetainė: www.lietuvosmiskai.lt

ORIGINALAS PAŠTU
NEBUS SIUNČIAMAS